

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა
ფაკულტეტი
საბაკალავრო პროგრამა თურქოლოგიაში

პროგრამა ძირითადი (major) სპეციალობისთვის

1. საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: თურქოლოგია Turkology
2. მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი (BA in Humanities)

3. პროგრამის კოორდინატორი: სრული პროფესორი მარიკა ჯიქია

4. საბაკალავრო პროგრამის ანალოგები

კემბრიჯის – www.cam.ac.uk/, ლეიდენის – www.leiden.edu, ბერლინის – www.fu-berlin.de/en, პეტერბურგის – www.spbu.ru/e უნივერსიტეტები.

5. საბაკალავრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება

1) პროგრამის მიზანი

თურქეთისა და თურქული ენის წარსულისა და თანამედროვე მდგომარეობის კვლევა მრავალმხრივ საინტერესოა დღევანდელ პირობებში როგორც გეოპოლიტიკური, ისე კულტურულ–ისტორიული და ლინგვისტურ–ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით. ეს ინტერესი განსაკუთრებულია ქართველურ სამყაროში, რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი პოლიტიკური და ენობრივ–კულტურული ურთიერთობა ჰქონდა თანამედროვე თურქეთის ტერიტორიაზე ისტორიულად და ახლა მცხოვრებ ხალხებთან. სწორედ ეს განაპირობებს თურქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის მიზანს: დამწყებ თურქოლოგს მისცეს საბაზისო ცოდნა თურქეთის ისტორიის, თურქული ენობრივი სისტემებისა და ლიტერატურის ისტორიაში; აზიაროს იგი ქართული თურქოლოგიური სკოლის ძირითად მიღწევებს და მოამზადოს ამ სახელოვანი ტრადიციების გასაგრძელებლად. პროგრამა მიზნად ისახავს, მიეცეს სტუდენტს თანამიმდევრული, სისტემური ცოდნა როგორც ძირითად საუნივერსიტეტო, ასევე თურქოლოგიის ზოგადთეორიულსა თუ პრაქტიკულ დისციპლინებში იმ მოცულობით, რაც აუცილებელია ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის კვალიფიკაციის მისაღებად და მაგისტრატურაში სწავლის გასაგრძელებლად.

2) სწავლების მოსალოდნელი შედეგები

1.1. აღმოსავლეთმცოდნეობის, როგორც კომპლექსური მეცნიერების ძირითადი მიმართულებებისა და დარგების შესახებ საბაზისო ცოდნა; წარმოდგენა ზოგადად თურქოლოგიასა და თურქოლოგიური სკოლის ტრადიციებზე საქართველოში, ასევე თურქოლოგიის განვითარების მნიშვნელობაზე ქართველოლოგიისა და ქართული კულტურის ისტორიის კვლევისთვის.

1.2. თურქულ ენათა სტრუქტურაში (ფონეტიკა-ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი), აგრეთვე ლექსიკოლოგიის ზოგად მახასიათებლებში გარკვევა, საერთო ნიშნების ცოდნა.

ლინგვისტური კომპარატივისტიკის ამოსავალი დებულებების ცოდნა და მისი პრაქტიკაში გამოყენება დაწყებით უნარების დონეზე.

1.3. თურქულ ენათა ფონოლოგიური, მორფოლოგიური და სინტაქსური სისტემების პრაქტიკული ფლობა; თურქული ენის საბაზისო ლექსიკური მარაგის შექმნა; კითხვის, თარგმნის, აზრის გამოხატვის და მსჯელობის უნარი. ელემენტარული ლინგვისტური ანალიზის ჩვევების გამომუშავება.

1.4. თურქული ლიტერატურის ისტორიის ზოგადი კურსის ათვისება თანამედროვე თურქული ლიტერატურის ჩათვლით. თურქული ლიტერატურის ზოგად მახასიათებლებსა და თავისებურებებში გარკვევა; თურქული ლიტერატურული ნიმუშების ორიგინალში კითხვა-თარგმნისა და მათ ენობრივ სირთულეებში გარკვევის უნარ-ჩვევების გამომუშავება.

1.5. თარგმანის თეორიის ზოგად პრინციპებზე წარმოდგენა. თურქულიდან ქართულად და ქართულიდან თურქულად წერილობითი და ზეპირი თარგმანის სპეციფიკაში გარკვევა, სხვადასხვა სფეროში სათარჯიმნო პრაქტიკისთვის მომზადება.

1.6. თურქულ-ქართველური ენობრივი სამყაროს კონტაქტების ძირითად ასპექტთა (პოლიტიკური ფონი, კულტურული ურთიერთგაცვლა, ენობრივი ნასესხობანი და სხვ.) გაცნობა.

1.7. ენათა ინტერფერენციის პრობლემებზე და ლექსიკური სესხების პროცესებზე ზოგადი წარმოდგენა; ქართულში თურქიზმების დამკვიდრების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია; ქართულში თურქული ლექსიკური ნასესხობების ფონეტიკური და სემანტიკური ტრანსფორმაციების შესახებ საბაზისო ცოდნა, მათი თვისებრივი მაჩვენებლების გამოყოფა. ეტიმოლოგიური კვლევის მეთოდებზე ზოგადი წარმოდგენა.

1.8. ლიტერატურული კონტაქტების გენეზისისა და განვითარების ზოგადი ისტორიის საბაზისო ცოდნა. თურქულ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების შესახებ წარმოდგენის შექმნა.

1.9. თურქეთის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა; თურქული ისტორიოგრაფიის საბაზისო ცოდნა; თურქეთის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობის გაცნობიერება; თანამედროვე აღმოსავლეთში მიმდინარე სოციალ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პროცესებზე წარმოდგენა.

1.10. ისლამის როგორც რელიგიის და სოციალური ინსტიტუტის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა. ისლამში რელიგიურ ვალდებულებებისა და თეოლოგიური დოქტრინების, შუა საუკუნეების და თანამედროვე ისლამის ისტორიის საბაზისო ცოდნა.

1.11. საქართველო-თურქეთის ურთიერთობანი ისტორიულად და დღეს; საქართველოს შესახებ ისლამური და თურქული წყაროების (ისტორიული, გეოგრაფიული ხასიათის) გაცნობა.

პრაქტიკული უნარები

- 2.1. თურქული ენის პრაქტიკული გამოყენება მთელი რიგი წერილობითი კორესპოდენციისა და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის, საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები.
- 2.2. თურქულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი.
- 2.3. თურქული ენის სხვადასხვა ტიპის ლექსიკონების, მათ შორის ეტიმოლოგიური ლექსიკონების, გამოყენების უნარი.
- 2.4. საბიბლიოთეკო ფონდებზე მუშაობის, სხვადასხვა ტიპის ტექსტების რედაქტირების, რეფერირების, კომენტირებისა და ანოტირების უნარი.
- 2.5. სათარჯიმნო ბიუროების ტიპური დოკუმენტაციის და საქმიანი ქაღალდების თურქულიდან ქართულად და პირუკუ თარგმნის უნარი; საქმიანი საუბრების თურქულიდან ქართულად და პირუკუ სათარჯიმნო პრაქტიკის უნარ-ჩვევები.
- 2.6. პროფესიულ სფეროებში ადაპტაციის უნარი. კონკრეტული, ვიწროდარგობლივი მონაცემების გააზრება როგორც ლინგვისტური, ისე ლიტერატურის თეორიისა და ისტორიულ-კულტუროლოგიური მონაცემების კონტექსტში.
- 2.7. ლინგვისტური, ლიტერატურული და ისტორიული პროცესების ელემენტარული შეფასებისა და ანალიზის უნარი. ისტორიული ფაქტებისა და მოვლენების განზოგადებისა და ისტორიულ კონტექსტში განხილვის უნარი.

ტრანსფერული უნარები

- 3.1. კოგნიტური და მეთოდოლოგიური უნარები: სინთეზი და ანალიზი

დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით, ასევე ამ ინფორმაციის დამუშავება და სინთეზი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.

დამოუკიდებელი ანალიტიკური უნარის გამომუშავება შესაბამის დარგობლივ სფეროში.

- 3.2. სოციალური უნარები

ჯგუფური მუშაობის, დისკუსიაში მონაწილეობის, პროფესიული კამათის უნარ-ჩვევები. ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკა.

- 3.3. სისტემური უნარები

არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი; სამუშაო დროის დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი. პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სისტემისა და მისი ცალკეული სტრუქტურების შემადგენელი ცალკეული ელემენტების ურთიერთზეგავლენის გააზრების, სიტუაციაში ადაპტირების და დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.

3.4. საკომუნიკაციო უნარები

დისკუსიაში პროფესიული (ზოგადლინგვისტური და თურქოლოგიური) ტერმინოლოგიის გამოყენებით მონაწილეობა; სემინარებსა და სარეფერატოდ მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა.

3) კურსამთავრებულის დასაქმების სფეროები:

თურქოლოგი ბაკალავრი მომზადებულია სხვადასხვა ტიპის სახელმწიფო დაწესებულებებში, გამომცემლობებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სისტემებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებსა და მუზეუმებში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში ყველა იმ თანამდებობაზე სამუშაოდ, რომელიც გათვალისწინებული იქნება თურქოლოგიაში ბაკალავრის ხარისხის მქონე სპეციალისტათვის.

სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის ხარისხის მქონე აღმოსავლეთმცოდნე თურქოლოგს უფლება უძლევა სწავლა გააგრძელოს მაგისტრატურაში.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: მეორე სემესტრი

პროგრამის სილაბუსები (წარმოადგინეთ დანართის სახით)

პროგრამაში მონაწილე ლექტორები: თსუ ერთი სრული, ერთი ასოცირებული და ორი ასისტენტ პროფესორი, ამას გარა რამდენიმე მოწვეული მაღალკვალიფიციური სპეციალისტი.

სამეცნიერო-კვლევის მატერიალურ ტექნიკური ბაზა: თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის თურქოლოგიის მიმართულებას აქვს ისეთი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რომელიც საშუალებას იძლევა სტუდენტებმა განვიითარონ სწავლისა და ელემენტარული სამეცნიერო კვლევებისათვის საჭირო მულტიმედიური საშუალებების გამოყენების უნარი.

